

Gatunki ptaków o znaczeniu wspólnotowym w Polsce
Bird species of Community interest in Poland

Gatunki ptaków o znaczeniu wspólnotowym w Polsce

Bird species of Community interest in Poland

Warszawa 2011

Okładka i ilustracje: Tomasz Cofta

Tytuł: Marcin Rejmer

Wybór gatunków, słowo wstępne, opisy i tłumaczenie: Łukasz Rejt

Redakcja: Agnieszka Wagner i Anna Orłowska

Skład: Edit sp. z o.o. (www.edit.net.pl)

Druk: Edit sp. z o.o. (www.edit.net.pl)

© Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Wydawca:

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

Departament Ocen Oddziaływania na Środowisko

ul. Wawelska 52/54

00-922 Warszawa

www.gdos.gov.pl

ISBN 978-83-62940-08-0

Przygotowanie i druk publikacji sfinansowano ze środków

Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

w ramach programu priorytetowego

„Wspieranie systemu ocen oddziaływania na środowisko i obszarów Natura 2000”,

zgodnie z umową nr 396/2010/Wn-50/NE-00/D z dnia 17.08.2010 r.

Wstęp	4
Introduction	5
Perkozek	6 Little Grebe
Bąk	8 Bittern
Bocian biały	10 White Stork
Bocian czarny	12 Black Stork
Łabędź niemy	14 Mute Swan
Krzyżówka	16 Mallard
Głowienka	18 Pochard
Myszołów	20 Buzzard
Bielik	22 White-tailed Eagle
Orlik krzykliwy	24 Lesser Spotted Eagle
Kuropatwa	26 Grey Partridge
Łyska	28 Coot
Żuraw	30 Common Crane
Puszczyk	32 Tawny Owl
Dzięcioł średni	34 Middle Spotted Woodpecker
Skowronek	36 Skylark
Dymówka	38 Barn Swallow
Pokląska	40 Whinchat
Świerszczak	42 Grasshopper Warbler
Wodniczka	44 Aquatic Warbler
Łozówka	46 Marsh Warbler
Cierniówka	48 Whitethroat
Grubodziób	50 Hawfinch
Trznadel	52 Yellowhammer

Na obszarze Unii Europejskiej stwierdzono obecność niemal 450 gatunków ptaków. Dla przynajmniej 73 z nich Polska stanowi kluczowe miejsce występowania – udział krajowej populacji przekracza próg 6% wszystkich par gniazdujących w 27 państwach członkowskich. W Polsce gnieździ się niemal cała populacja wodniczki (92%), prawie połowa populacji bielika (45,1%), orlika grubodziobego (42,4%) i słowika szarego (42,1%), oraz jedna trzecia populacji bociana białego (38,4%), kuropatwy (34%) oraz zausznika (32%).

Wypełniając ustalenia wynikające z Traktatu Akcesyjnego, Polska zobowiązała się do chronienia wszystkich gatunków ptaków dziko występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Są wśród nich zarówno gatunki pospolite, liczne i rozpowszechnione, jak też bardzo rzadkie, osiągające skrajnie niskie liczebności i objęte specjalnym zainteresowaniem instytucji europejskich. Bez wątpienia jednak odpowiedzialność naszego kraju za gatunki przedstawione w niniejszej publikacji jest nieporównanie większa, niż innych państw członkowskich. Abstrahując, czy chodzi o licznie występujące w Polsce skowronki, trznadłe, dymówki lub cierniówki czy o wiele radsze orliki krzykliwe, bociany czarne i bieliki, zachowanie tych populacji we właściwym stanie ochrony jest gwarancją przetrwania ich w granicach UE.

Among 450 bird species found in European Union Poland is the key country for at least 73 of them. Their populations constitute more than 6% of entire EU's population. Poland is the place of breeding for almost whole breeding population of Aquatic Warbler (92%), half of population of White-tailed Eagle (45,1%), Greater Spotted Eagle (42,4%) and Thrush Nightingale (42,1%), about 1/3 of population of White Stork (38,4%), Partridge (34%) and Black-necked Grebe (32%). Due to the accession to the European Union in 2004, Poland has adopted EU law provisions and obliged to protect all species of wild birds naturally occurring in the area of the EU. This includes both common and widespread species as well as rare ones; the latter being the subject of to a special interest of European institutions. Without any doubt Polish responsibility for species described in present publication is much higher in comparison with other European countries. Keeping them in favourable conservation status guarantees their better future and survival in the entire area of the EU.

Perkozek *Tachybaptus ruficollis*

Związany z płytkimi wodami stojącymi zarośniętymi szuwarami – jeziorami, zbiornikami zaporowymi, stawami, starorzeczami i oczkami wodnymi. Żeruje przeważnie pod powierzchnią wody, nurkując na głębokość jednego-dwóch metrów. Pisklęta zaraz po opuszczeniu gniazda potrafią nurkować i latać. W Polsce gniazduje 7500–10 000 par tego gatunku, co stanowi około 11% populacji perkozka w Unii Europejskiej.

Little Grebe

Small grebe bound to lakes, gravel pits, canals and slow rivers with rich vegetation. Readily dives when disturbed, surfacing unseen some distance away. In summer it has a bright chestnut throat and cheeks and a pale gape patch at the base of the bill. In Poland breed about 7500–10 000 pairs of Little Grebes, which constitutes 11% of European Union's entire population of this species.

Bąk *Botaurus stellaris*

Polska populacja tego gatunku, szacowana obecnie na około 4 100 terytorialnych samców, stanowi nieco ponad 41% wszystkich ptaków gniazdującej w Unii Europejskiej. Bąk zasiedla litoral jezior eutroficzných oraz szuwały zlokalizowane w podmokłych dolinach rzecznych, natomiast w regionach pozbawionych naturalnych jezior, głównym biotopem dla tego gatunku są stawy rybne. Wielkość terytorium zajmowanego przez pojedynczego samca waha się od 5 do 120 ha, w zależności od zasobności środowiska. W okresie godowym samce bąka odzywają się niskim bucującym głosem, niosącym się o zmierzchu nawet na odległość 5 km. Zaniepokojony bąk wyciąga całe ciało i zadziera dziób, co w połączeniu z beżowo-rdzawo-czarnym ubarwieniem zapewnia mu niemal doskonały kamuflaż.

Bittern

Its presence in the area can be confirmed almost exclusively during the spring courtships when males make a remarkable far-carrying, booming sound heard over the 5 km. In other cases its all-over bright, pale, buffy-brown plumage covered with dark streaks and bars helps this thickset heron to stay unseen. Among about 10 000 bitterns belonging to European population 41% live in Poland. The population of bittern is assessed here on the basis of 4100 singing males. Immense reeds are among the most preferred habitats of this species. One breeding territory can cover between 5 and 120 ha.

Bocian biały *Ciconia ciconia*

Jeszcze do niedawna polska populacja tego gatunku, licząca przynajmniej 44 000 par stanowiła około 38% wszystkich bocianów gnieźdzących się w Unii Europejskiej. Obecnie w granicach naszego kraju występuje prawdopodobnie nie więcej niż 43 000 par, lecz mimo to, nadal stanowią one znaczący odsetek europejskiej populacji. Zmniejszanie się liczby bocianów białych związane jest, oprócz czynników oddziałujących na nie podczas wędrówek i na zimowiskach, z przekształceniami zachodzącymi w gospodarce rolnej – zanikaniem mozaiki siedlisk i wzrostem wielkości obszarów monokulturowych, osuszaniem terenów podmokłych. Takie zmiany pociągają za sobą zubożenie bazy pokarmowej bocianów, na którą składają się drobne gryzonie, płazy, ryby i duże owady.

White Stork

In the late 1990s in Poland bred more than 44 000 pairs of White Storks, i.e. about 38% of entire population occurred in European Union. Lately, the species decreased in number probably to 41 000–43 000 pairs but still they compose a significant part of the entire European population. White Stork prefers an open landscape with extensive agricultural activity. Changes leading to increase in monocultural fields areas, unification of landscape types and absence of wetlands negatively affect the storks' main food sources – small vertebrates and big insects. In turn this is followed by decrease in breeding success and then smaller number of breeding population.

Bocian czarny *Ciconia nigra*

Gatunek związany z podmokłymi terenami leśnymi. Żeruje na podmokłych łąkach, bagnach, i rozlewiskach łowiąc głównie żaby i drobne ryby. Gniazda buduje w starodrzewiu. Wędrowny, zimuje w południowej i wschodniej Afryce oraz południowej Azji. W ostatnich latach liczebność bocianów czarnych w Polsce znacząco wzrosła. Obecnie ich populację szacuje się na 1 100 par. Oznacza to, że w Polsce gniazduje ponad 21% wszystkich bocianów czarnych występujących w Unii Europejskiej.

Black Stork

During the last decade the Polish population of Black Stork has experienced a significant increase to about 1100 pairs. Today it can be stated that in Poland breed more than 21% of entire European Union's population of the species. Black Stork is closely bound to forests – in old stands birds build their nests, on wet forest meadows and marshes hunt upon fishes and frogs. It is a migratory species; for winters it migrates to south and east Africa and south Asia.

Łabędź niemy *Cygnus olor*

Jeszcze do niedawna należał do rzadko spotykanych ptaków wodnych, gnieździł się głównie na stawach parkowych, jednak od pewnego czasu coraz liczniej pojawia się także na naturalnych zbiornikach wodnych. W przeszłości właściwie cała populacja tego gatunku podejmowała wędrówki sezonowe, jednak coraz częściej można spotkać łabędzie nieme także zimą. Związane jest to z dostępem do pokarmu oraz opieką ze strony ludzi. Polska populacja tego gatunku liczy około 6 500 par lęgowych, co stanowi niemal 9% wszystkich par łabędzi niemych gniazdujących w Unii Europejskiej. Część ptaków występujących na terenie naszego kraju tworzy podgatunek zwany łabędziem polskim, u którego młode ptaki nie są szare, jak u innych łabędzi, lecz białe.

Mute Swan

Very large white waterbird. It has a long S-shaped neck, and an orange bill with black at the base of it. Monogamous, the sexes share incubation, though the female spends the majority of time sitting, and the male usually stands guard. The nest is strongly defended; Mute Swans have been known to attack other waterfowl, predators and even people. Some birds stay in their territories all year, while others move short distances and form winter flocks. In Poland breed about 6500 pairs, which constitutes 9% of European Union's entire population of this species. Among birds inhabiting the country a subspecies called „the Polish swan” can be revealed.

Krzyżówka *Anas platyrhynchos*

Najbardziej chyba znana i najpospolitsza kaczka z grupy kaczek pływających. Kaczor ma butelkowo-zielony kolor szyi i głowy, żółty dziób oraz jasnoszare boki ciała, czym wyraźnie różni się od niepozornie ubarwionej, szarobrązowej samicy. Pod względem wyboru miejsc lęgowych krzyżówki są niezwykle plastyczne – ich gniazda można znaleźć zarówno na ziemi, jak i w płytkich dziuplach, na drzewach w opuszczonych gniazdach innych ptaków, a w miastach także na balkonach i dachach budynków. Liczebność populacji lęgowej tej kaczki w całej Unii Europejskiej szacuje się na około półtora miliona par, z tego w Polsce gnieździ się prawdopodobnie ponad 200 000 par, czyli około 12%.

Mallard

The commonest and most widespread duck species in Poland. It occurs just about anywhere where there is suitable wetland habitat, even in urban areas. It can breed on the ground under the vegetation cover as well as in tree hollows, stick nests left by other bird species and on buildings in urban areas. Highly gregarious outside of the breeding season and forms large flocks. Eats seeds, acorns and berries, plants, insects and shellfish. The number of breeding population in Poland is estimated on 200 000–400 000 pairs, which constitutes more than 12% of entire European Union breeding population.

Głowienka *Aythya ferina*

Charakterystycznie ubarwiona kaczka z grupy grążyc, czyli kaczek nurkujących, związana z rozległymi i głębokimi, gęsto zarośniętymi, zbiornikami wodnymi. Czasem podrzuca swe jaja do znajdujących się w sąsiedztwie gniazd innych głowienek. Rekordowa liczba jaj stwierdzona w jednym gnieździe przekraczała 30 sztuk. W krajach Unii Europejskiej liczebność tego gatunku sięga około 90 000 par, tym samym polska populacja, szacowana na 20 000 par lęgowych stanowi około 23%.

Pochard

A stocky diving duck, smaller than a Mallard. The male is pale grey with a rusty red head and neck, and a black breast and tail. The female is brown with a dark head and blotchy cheeks. During breeding season present on open lakes and gravel pits but more widely found in winter, often on larger lakes and even on estuaries. Entire breeding population in Poland is assessed on 20 000 pairs that means about 23% of European Union's breeding population.

Myszołów *Buteo buteo*

Często spotykany na terenach otwartych ptak z rodziny jastrzębiowatych, charakteryzujący się znaczną zmiennością ubarwienia. Zwykle czatuje na zdobycz siedząc na czubku drzewa, słupku ogrodzenia lub słupie elektrycznym. Poluje na drobne gryzonie – głównie norniki, lecz nie gardzi również płazami, dużymi owadami a nawet dżdżownicami, które chwytą krocząc po ziemi; chętnie korzysta też z padliny. W Polsce liczebność myszołowa szacuje się na 50 000–80 000 par, co stanowi ponad 12% populacji tego gatunku w Unii Europejskiej.

Buzzard

Probably the most common and widespread bird of prey in Poland – its population exceeds 50 000 pairs, or 12% of entire species population in European Union. Variable in colour: from all dark brown to much paler variations, all have dark wingtips and a finely barred tail. Buzzard occurs in various habitat types – from woodland or scrub to moorland, pasture, arable, marsh bog and villages where hunt upon range of prey from small mammals (voles predominatingly), birds to even earthworms, large insects or carrion.

Bielik *Haliaeetus albicilla*

Największy z występujących w Polsce ptaków drapieżnych o rozpiętości skrzydeł przekraczającej 2 m. Przeciętna wielkość terytorium pary bielików wynosi około 60 km², ale ptaki w poszukiwaniu pokarmu mogą pokonywać dystans nawet 20 km. Gniazda budują na drzewach, składają zwykle 2 jaja. Inaczej niż u orłów, rodzicom często udaje się odchowić oba pisklęta. Bielik żywi się rybami, ptakami wodnymi i padliną. W Polsce gniazduje około 700 par tych ptaków, co stanowi obecnie 45% wszystkich bielików występujących w Unii Europejskiej.

White-tailed Eagle

The largest Polish bird of prey with wing span exceeding 2 meters. Requires large and open expanses of lake, coast or river valley, within the boreal, temperate and tundra zones, nearby to undisturbed cliffs or open stands of large, old-growth trees for nesting. Has brown body plumage with a conspicuously pale head and neck which can be almost white in older birds. The tail feathers of 4–5 years-old adults are white. After a decades of active protection its number in Poland significantly increased. Recently the breeding population reached a level of 700–800 pairs. It means that in Poland live about 45% of European Union's population of the species.

Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*

W Polsce gnieździ się 1 800–2 000 par tego gatunku, co stanowi około 17% populacji orlika krzykliwego w Unii Europejskiej. W Polsce gatunek obecnie bardzo nielicznie lęgowy, głównie na północy i wschodzie kraju. Preferuje tereny leśne w sąsiedztwie łąk i terenów podmokłych. Poluje na drobne ssaki, głównie norniki, płazy, gady i niewielkie ptaki; zdobycz wypatruje z czatowni – słupów, ogrodzeń czy drzew. Wędrowny, zimuje we wschodniej i południowej Afryce. Na tereny lęgowe wraca w połowie kwietnia.

Lesser Spotted Eagle

Size of Polish population is estimated on 1 800–2 000 breeding pairs. This constitutes about 17% of entire European Union's population of the species. Lesser Spotted Eagles in Europe mostly breed in moist lowland forests in vicinity of meadows. This species is strongly attached to nesting location and occupies the same nests every year. Lesser Spotted Eagles prey upon range of animals – shrews, nestlings of smaller birds, young rabbits, as well as amphibians, reptiles, insects and mollusks; most often, however, the eagles prey on rodents, voles predominately. Migratory species; winters in east and south Africa.

Kuropatwa *Perdix perdix*

Ptaka związanego z terenami otwartymi, najczęściej polami uprawnymi, łąkami z rzadką porośniętymi krzewami. Żywi się nasionami chwastów, traw i ziół, ziarnem zbóż, owocami krzewów, a ponadto owadami. Poza okresem lęgowym kuropatwy tworzą stadka rodzinne, a podczas ciężkich zim łączą się w większe grupy. Liczebność polskiej populacji tych ptaków szacuje się na około 300 000 par, co w porównaniu z szacunkowymi danymi dla Unii Europejskiej wynosi około 34%.

Grey Partridge

A medium-sized, plump gamebird with a distinctive orange face. Originally a bird of temperate steppe grasslands; subsequently it has adapted to open arable landscapes. Its main food includes leaves, seeds and insects. In Poland breed about 300 000 pairs, which constitutes 34% of European Union's entire population of this species.

Łyska *Fulica atra*

Jednolicie czarno ubarwiony ptak, z charakterystycznym białym dziobem i białą płytką rogową na czole. Podczas okresu godowego samce staczają zaciekle walki; także terytorium wokół gniazda jest bronione – wspólnie przez parę. Poza okresem lęgowym łyska tworzy liczne skupiska, liczące setki i tysiące osobników. Liczebność łyski w Polsce szacuje się na 100 000–250 000 par, co stanowi około 18% populacji tego gatunku w Unii Europejskiej.

Coot

All-black middle-sized bird with characteristic distinctive white beak and shield above the beak. Mainly presents on freshwater lakes, gravel pits, reservoirs, rivers and town park lakes when deep enough. Sometimes seen offshore, especially in winter if freshwater areas are frozen. It patters noisily over the water before taking off and can be very aggressive towards other Coots. In Poland breed about 100 000–250 000 pairs, which constitutes about 18% of European Union's entire population of this species.

Żuraw *Grus grus*

Z uwagi na znaczący wzrost liczby par tego gatunku notowany w ostatnich latach, obecnie trudno jednoznacznie wskazać jak liczna jest populacja lęgowa żurawia w Europie. Szacunki wskazują, że w Polsce liczebność tego gatunku wzrosła w porównaniu do lat 1990-tych o 20% i liczy obecnie przynajmniej 12 000 par lęgowych, co prawdopodobnie stanowi mniej więcej 25% populacji tego gatunku w Unii Europejskiej. Do niedawna żuraw był związany głównie z leśnymi terenami podmokłymi, jednak ostatnio gniazduje też w innych miejscach, uznawanych dotychczas za nieodpowiednie – np. na niewielkich śródpolnych oczkach wodnych. Zimą spędza w zachodniej Europie lub północnej Afryce, na lęgowiska powraca już pod koniec stycznia.

Common Crane

During the breeding season this species utilizes a wide variety of shallow wetlands, including high altitude, treeless moors or bogs but nowadays increasing number of Cranes colonises even suboptimal habitats, like small ponds in agricultural landscape. In late 1990s Polish population was assessed on 10 000 breeding pairs, but now its overall number can be estimated on at least 12 000 pairs. It means that Poland holds about 25% of whole European Union's Cranes population.

Puszczyk *Strix aluco*

Najpospolitsza i najbardziej rozpowszechniona z sów gniazdujących w Polsce. Puszczyka można spotkać zarówno we wnętrzu rozległych lasów, z dala od siedzib ludzkich, jak i w starych miejskich parkach. Jest gatunkiem bardzo plastycznym ekologicznie – potrafi polować zarówno na drobne gryzonie, jak i niewielkie ptaki, płazy, gady i owady. Występuje w dwóch odmianach barwnych: szarej i brązowej. Szacuje się, że w Polsce gnieździ się 65 000 par tych ptaków, co stanowi około 13% populacji występującej w Unii Europejskiej.

Tawny Owl

The most common and widespread species of owls breeding in Poland. Local population of 65 000 pairs constitutes probably about 13% of entire Tawny Owls' population in the European Union. It is a flexible hunter, able to catch small mammals – like voles or mice – as well as small passerines, amphibians, reptiles and big insects. Birds are mainly residents with established pairs probably never leaving their territories. Young birds disperse from breeding grounds in autumn.

Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*

Gatunek związany z lasami liściastymi z dominującym udziałem dębów. Typowymi siedliskami tego gatunku są grądy, dąbrowy świetliste i nadrzeczne lasy łęgowe. Większość dziupli wykuwa w grabach, dębach i olchach. W Polsce gnieździ się około 10 000–20 000 par, co stanowi 9% całej populacji łęgowej dzięcioła średniego występującej w Unii Europejskiej.

Middle Spotted Woodpecker

In contrary to other related species, Middle Spotted Woodpeckers are monomorphic, i.e. males and females are almost identical in appearance. It prefers deciduous forest regions, especially areas with old oak, hornbeam and elm. Polish population of the species is assessed on 10 000–20 000 pairs, which constitutes 9% of entire European Union's population.

Skowronek *Alauda arvensis*

Skromnie ubarwiony, nieco większy od wróbla ptak łatwo rozpoznawalny w terenie podczas lotu tokowego. Samiec podczas toków wytrwale śpiewa unosząc się wysoko nad ziemią. Skowronek zasiedla tereny rolnicze, rozległe, otwarte przestrzenie porośnięte zbożem lub trawami, bez gęściej rosnących krzewów lub drzew. Gniazdo buduje na ziemi, ukryte w niezbyt gęstej i dość niskiej roślinności. Wędrowny; z zimowisk leżących w Europie zachodniej powraca już w lutym. Liczebność polskiej populacji szacowana jest na 4 do 7 milionów par, co stanowi prawdopodobnie 21% wszystkich skowronków gniazdujących w Unii Europejskiej.

Skylark

Found everywhere in open countryside, from lowland farmland to upland moorland. Often inconspicuous on the ground, it is easy to see in its distinctive song flight. Males sing from the sunrise to the sunset. One of the most common bird species inhabiting an agricultural landscape in Poland. Its local breeding population is assessed on 4 to 7 millions pairs, about 21% of entire Skylark population in the European Union. It is a migrant species, but a limited number winters in south Poland.

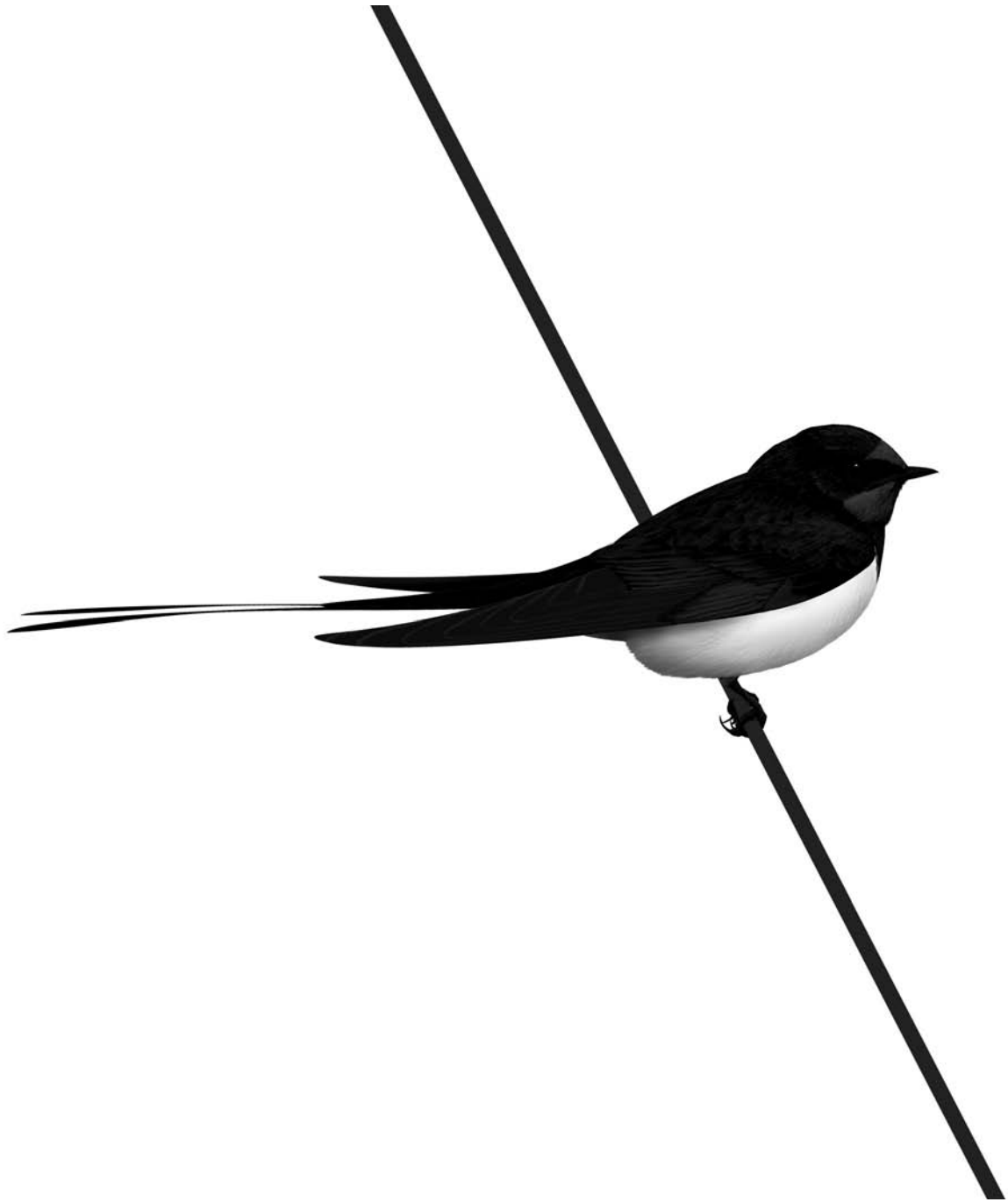

Dymówka *Hirundo rustica*

Jest jednym z trzech gatunków jaskółek występujących w Polsce. Łatwa do rozpoznania po charakterystycznie rozwidlonym ogonie z długimi skrajnymi sterówkami, dobrze widocznymi w locie. Związana z terenami wiejskimi, na których prowadzona jest hodowla zwierząt – świń, krów, koni. Gniazda w formie otwartej czary, ulepione z błota, chętnie zakłada wewnątrz budynków gospodarskich – obór, stajni, itp. Liczebność polskiej populacji dymówek, szacowana na 1 800 000 par lęgowych stanowi około 16% populacji tego gatunku w krajach Unii Europejskiej. Wędrowna, zimuje w Afryce, skąd w marcu–kwietniu wraca na tereny lęgowe.

Barn Swallow

A distinctive small bird with a long, deeply forked tail and curved, pointed wings. Extremely agile in flight, spends most of their time on the wing. Barn Swallows are widespread breeding birds in Poland, particularly fond of open pasture with access to water and quiet farm buildings where there is a ready and accessible supply of small insects. Recent decline is caused by loss of habitat quality in both their breeding and wintering grounds. Polish population of the Barn Swallow is assessed on at least 1 800 000 pairs, which constitutes about 16% of entire European Union's population of the species. Barn Swallow is a migrant bird, which winters in Africa.

Pokląskwa *Saxicola rubetra*

Mniejszy od wróbla przedstawiciel rodziny drozdowatych. Charakterystyczną cechą pokląskwy jest biała brew i biały wąs oraz pomarańczowawy spód ciała. Na łące łatwa do zauważenia, gdyż chętnie siada na szczycie krzaka, wysokich roślinach lub słupkach ogrodzeniowych. Wędrowna; zimę spędza w środkowej i wschodniej Afryce. Na obszarze całej Unii Europejskiej występuje prawdopodobnie około 2 500 000 par pokląskwy – tym samym polska populacja, szacowana obecnie na około 400 000–600 000 par, stanowi ponad 17%.

Whinchat

Whinchat is easy to observe when perches on top of low bushes. Additionally it has a prominent white stripe above the eye and warm orange-buff on breast. Migratory species, bound to mosaic agricultural landscape with cropland, abandoned cropland, meadows, pastures and young pine plantations. Winters in tropical Africa. In Poland Whinchat is quite common – its population number exceeds 400 000 pairs, i.e. more than 17% of entire population breeding in European Union.

Świerszczak *Locustella naevia*

Bardzo skryty, niepozornie ubarwiony ptak zasiedlający torfowiska i podmokłe łąki porośnięte pojedynczymi krzewami, gęstą trawą i innymi wysokimi roślinami zielnymi. Gniazdo wije na ziemi w płytkim dołku, doskonale ukryte w kępie gęstych traw, turzyc lub krzewu. Liczebność polskiej populacji szacowana jest na około 100 000–200 000 par, co stanowi prawdopodobnie 31% świerszczaków gniazdujących w Unii Europejskiej.

Grasshopper Warbler

A dull brown bird with streaked upperparts and a broad rounded tail which prefers a short dense vegetation, often close to water. The song, which gives this species its name, is a monotonous mechanical insect-like reeling, often given at dusk. In Poland breed about 100 000–200 000 pairs of Grasshopper Warbler, what is 31% of European Union's entire population of this species.

Wodniczka *Acrocephalus paludicola*

Drobny i niepozornie ubarwiony ptak z rzędu wróblowych; zamieszkuje żyzne torfowiska, podmokłe, rozległe łąki porośnięte turzycą i nielicznymi krzewami oraz rozlewiska nie głębsze niż 10 cm. W Polsce wodniczki najliczniej występują w Kotlinie Biebrzańskiej – ich liczebność przekracza na tym obszarze 3000 samców. Kiedyś prawdopodobnie był to gatunek szeroko rozpowszechniony na wielu terenach podmokłych w całej Europie, jednak obecnie spotyka się go licznie jedynie w Polsce i krajach leżących na wschód od nas. Ostatnie szacunki wskazują, że krajowa populacja tego gatunku (do 3500 samców) stanowi przynajmniej 92% populacji wodniczki w całej Unii Europejskiej.

Aquatic Warbler

The most rare and the only globally threatened passerine bird found in mainland Europe Aquatic Warbler is closely bound to sedge fen mires and similarly structured marshy habitats with a preferred water depth of 1–10 cm. Probably it is the reason why the species is not present in most western European countries any more. The breeding population in Poland is assessed on 3500 vocalising males, which constitutes about 92% of entire European Union breeding population. Significant numbers of Aquatic Warblers occurs also in Belarus, Ukraine and Russia where favourable habitats can be found. Migratory species, winters in West Africa.

Łozówka *Acrocephalus palustris*

Niepozorny, drobny ptak gnieźdzący się w gęstych zaroślach roślin zielnych w nadrzecznych skupiskach wierzb, na wilgotnych skrajach lasów, zadrzewień i parków. Do swej piosenki godowej samiec często wplata zasłyszane fragmenty piosenek innych ptaków. Gatunek wędrowny, zimuje w Afryce. Liczebność polskiej populacji tych ptaków szacuje się na 400 000–600 000 par, co w porównaniu z szacunkowymi danymi dla Unii Europejskiej wynosi ponad 20%.

Marsh Warbler

Breeds mainly in rank vegetation on damp or seasonally flooded soils. It is known, that each Marsh Warbler's male incorporates imitations of a wide range of other birds into its song. The list of imitated species do not include only passerines but even waders, hornbills and pigeons. In Poland breed about 400 000–600 000 pairs, what is 20% of European Union's entire population of the species.

Cierniówka *Sylvia communis*

Jeden z kilkunastu gatunków pokrzewkowatych występujących w Europie. Cierniówkę trudno wypatrzeć w gęstych krzakach; jedynie podczas śpiewu godowego samiec zajmuje eksponowane stanowiska bądź wykonuje lot tokowy. Gniazdo buduje w ciernistych zaroślach przerośniętych trawą lub żywopłotach na skrajach pól, nisko nad ziemią. Na obszarze całej Unii Europejskiej występuje prawdopodobnie około 6 milionów par – tym samym polska populacja, szacowana obecnie na około 1 000 000 par, stanowi nieco ponad 17%. Wędrowna, na tereny lęgowe powraca na początku maja.

Whitethroat

A medium-sized warbler, about the size of a Great Tit. The male has a grey head, a white throat and a brown back, and is buff underneath. A summer visitor and passage migrant, with birds breeding widely, although it avoids urban and mountainous areas. Winters in Africa, south of the Sahara to breeding ground returns at the beginning of May. In Poland breed about 1 000 000 pairs of Whitethroat, what is slightly more than 17% of European Union's entire population of this species.

Grubodziób *Coccothraustes coccothraustes*

Kolorowo ubarwiony ptak o charakterystycznym, masywnym dziobie. Dzięki niemu jest w stanie zgnieść nasiona nawet o bardzo grubej i twardej łupinie, np. tarniny, czeremchy i wiśni. Potężne mięśnie szczęk tego ptaka wywierają na pestkę nacisk o sile równej do 70 kg. Grubodziób zasiedla starsze lasy liściaste, przede wszystkim zawierające graby lub buki, także śródpolne sady i parki miejskie. Skryty, trzyma się pod osłoną koron drzew. W Polsce gniazduje 200 000–400 000 par, czyli około 13% grubodziobów występujących w Unii Europejskiej.

Hawfinch

The largest species among finches, with a massive, powerful bill. The mandibles and their muscles are so powerful they can crush cherry stones by applying a force of over 500 kN, which is equivalent to about 60 tonnes for a human. Shy and difficult to see. Readily inhabits deciduous or mixed woodland, including parkland, with large trees. In Poland breed about 200 000–400 000 pairs, what is about 13% of European Union's entire population of this species.

Trznadel *Emberiza citrinella*

Pospolity ptak związany z terenami rolniczymi, łatwo rozpoznawalny dzięki żółtej głowie, długiemu ogonowi i rdzawej plamie na kuprze. W Polsce liczebność trznadla szacuje się na około 2 000 000 par, co stanowi prawie 19% populacji tego gatunku w Unii Europejskiej. Podstawowym pokarmem tego gatunku są nasiona chwastów i owady. Osiadły.

Yellowhammer

Characteristic species with a bright yellow head and underparts, brown back streaked with black, and chestnut rump. In Poland Yellowhammer belongs to common bird species – its population number exceeds 2 000 000 pairs, or almost 19% of the entire species population in the European Union. It is a sedentary species.

ISBN 978-83-62940-08-0

Egzemplarz bezpłatny